

[Lembourn.]

sætningen. I Grønland er det et dybt menneskeligt problem, og det eneste afgørende er at finde en måde at begrænse forbruget på. Derfor må den eneste begrundelse for at have afgifter på spiritus være en begrænsning af forbruget, og så må man altså, hvis man af den grund får et fiskalt underskud, prøve at finde andre indtægtsmuligheder.

Når jeg har bedt om ordet igen, er det, fordi jeg ikke har mulighed for på grund af arbejde i FN at deltage i udvalgsarbejdet, og det er mig meget magtpåliggende her at få sagt rent principielt, at jeg altså har den indstilling, at man skal undgå rationering af spiritus. Jeg kan ikke lide den måde at begrænse forbruget på, og jeg kan ikke se, at der er nogen anden acceptabel vej end afgifter på spiritus.

Derfor mener jeg, at selv om man i dette forslag måske ikke kan gennemføre det, må man holde fast ved, at det bør være den egentlige måde at betragte spiritusproblemet på.

Til sidst vil jeg gerne takke ministeren for løftet om et ændringsforslag med hensyn til vægt- og værdiafgiften.

Ministeren for Grønland (A. C. Normann):

Jeg er naturligvis ganske enig med det ærede medlem hr. Carl P. Jensen i den bedømmelse, han gav af situationen med hensyn til forbruget af alkohol i Grønland, stærkt understreget af de tal, det ærede medlem nævnte. Når man nu bruger udtrykket afgifter fremfor restriktioner — og det ærede medlem hr. Lembourn udtalte også, at han ikke syntes om restriktioner — så vil jeg bare gøre opmærksom på, at den bemyndigelseslov, vi har givet landsrådet i Grønland i sidste samling, muliggør også handlinger, jeg ved ikke, om jeg skal kalde det indgreb — ja, det gør den også — men altså foranstaltninger til begrænsning af alkoholforbruget, som ikke er, hvad vi i almindelighed forstår ved restriktioner, hvis man derved enten tænker på forbud eller på direkte fastsættelse af de kvanta, mennesker kan købe. Der er også andre muligheder i denne bemyndigelseslov, og det synes jeg dog man kan tage med i betragtning ved siden af spørgsmålet om virkningerne af afgifter.

Jeg ved ikke, om man, som det ærede medlem hr. Lembourn siger, ikke kan sammenligne med Danmark; vi har i alt fald haft den samme problemstilling principielt, så længe jeg kan huske tilbage, under folketingets behandling af afgiftslovsforslag, når vi har talt om giftskatterne. Det har været en afvejning ofte af provenuspørgsmålet, men altså også af virkningerne med hensyn til forbruget. Jeg kan da huske, at vi for ikke så længe siden har nedsat afgifterne på snaps, ikke fordi forbruget af snaps var stagneret, men i forbindelse med, at det var stagneret, vel nok ud fra den opfattelse, at så havde altså denne afgift virket efter sin hensigt, og nu var forbruget altså stagneret. Men det var selvfølgelig ikke i en tilsvarende grad som de tal, jeg nævtede før fra Grønland.

Jeg må også sige, når vi her taler om, at der tillige er en menneskelig side af sagen, at jeg også synes, den findes hernede. Der er også kredse her i Danmark, der drikker for meget; vi ser mange uheldige virkninger deraf; og vi ser store menneskelige værdier trådt ned og mange, der tager skade af alt for stort forbrug af stærke drikke også her i landet, så jeg synes ikke, man kan sige, at man ikke kan sammenligne. I virkeligheden er problemerne principielt helt de samme, som vi har kendt hernede, så længe jeg kan huske tilbage, men bare af lidt forskellig størrelsesorden.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (From): Efter de faldne udtalelser foreslår jeg, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring i lov om ungdomsklubber m. v. i Grønland.

(Lovforslaget (nr. 14) findes i tillæg A sp. 567, fremsættelsen i tidenden sp. 112).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Søgaard: Jeg vil gerne sige, at jeg er enig med ministeren i, at vi nu bør have en egentlig kulegravning af hele området fritidsundervisning m. m. i Grønland, inden vi beslutter os til at lave en egentlig fritidslovgivning — herunder den lov, hvis revision der her er tale om, nemlig loven om ungdomsklubvirksomheden på Grønland — således at vi får en mere moderniseret og efter forholdene i Grønland mere passende lovgivning. Ministeren bør naturligvis have tid dertil, og vi vil også være med til at give ham disse to år, før loven skal revideres. Vi skal på denne baggrund ikke forlange udvalgsarbejde.

Ellen Strange Petersen: I mit parti beklager vi egentlig, at vi ikke har kunnet komme længere med denne sag nu, for vi mener, det er påkrævet med bedre fritidsforanstaltninger i Grønland. Men vi bøjer os naturligvis for den kendsgerning, at man ikke er kommet længere med forberedelserne, og vi skal heller ikke kræve udvalgsarbejde.

Holger Hansen: Jeg kan ganske slutte mig til de to foregående ordførere og anbefale.

Kirkegaard: Ministeren for Grønland har i den skriftlige fremsættelse givet en god begrundelse for, at den gældende lov må forlænges, idet nok alle er enige om, at det må grundigt overvejes, i hvilket omfang de her i landet gældende bestemmelser om fritidsforanstaltninger er egnede til at sættes i kraft i Grønland. Jeg kan derfor på mit partis vegne anbefale lovforslaget.

Men hvis visse oplysninger på nuværende tidspunkt kan gives, vil jeg gerne have en kort udvalgsbehandling, idet jeg gerne vil have lejlighed til at stille nogle spørgsmål. Jeg vil gerne vide, om der har været kvalificerede ansøgere til de ret krævende lederstillinger i de klubber, som allerede er oprettet i Grønland. Jeg vil også gerne vide,

om der har været nogenlunde tilslutning til klubbernes arbejde, og om den del af ungdommen, der søger en videregående undervisning efter den sædvanlige skolegang, også viser interesse for klubberne.

Endelig vil jeg gerne spørge, om ministeren tror, det er muligt at finde en eller anden måde, hvorpå den grønlandske ungdom som en ganske naturlig opgave præsterer en modydelse til gengæld for de ikke helt billige ungdomsklubber. Jeg stiller spørgsmålet ud fra den tankegang, at det vil være værdifuldt, om vi på et tidligt tidspunkt kan få ungdommen i Grønland til at føle sig forpligtet over for deres samfund, måske også over for den by, de bor i. Nu kan der formentlig ikke lovgives om pligter som dem, jeg her er inde på, det er mere et spørgsmål om opdragelse; men hvis en dygtig leder af en ungdomsklub f. eks. kunne vække de stores interesse for at pynte lidt på deres egen by, rydde lidt op, så tror jeg, det ville være en ganske god ting. De grønlandske byer kan jo se lidt rodede ud, når sneen smelter om foråret, og jeg tror ikke, folk har godt af at bo under sådanne forhold; derfor er det spørgsmål, jeg her er inde på, næppe så ubetydeligt, som det kunne se ud til.

Gunhild Due: Jeg vil gerne lige sige til hr. Kirkegaard, at jeg . . . (Ophold). Jeg ville så gerne sige lidt til hr. Kirkegaard om de sidste bemærkninger, du kom med, for jeg synes nok, at hr. Kirkegaard her stiller nogle krav til de unge i Grønland, som ikke stilles til de unge hernede. Hvor mange danske unge render rundt og rydder op i vore byer? Jeg synes tværtimod, jeg har hørt noget om forskellige ting som telefonkiosker og sådan noget, som bliver ødelagt, og det får de unge som regel skyld for, selv om jeg ikke ved, om det er dem, der gør det. Hvor meget yder danske unge som modydelse for at være i ungdomsklubber? Jeg kan godt se, hvad det er, der ligger bag dine ønsker, men jeg synes nok,

[Gunhild Due.]

det er en lidt forkert tankegang at komme ind på, og jeg kan ikke rigtig tilslutte mig den.

Så vil jeg i øvrigt sige, at jeg er heller ikke så begejstret for, at man nu må udsætte revisionen af denne lov helt til 1971-72, men jeg må naturligvis bøje mig for nødvendigheden. Når jeg ikke er så glad for det, er det, fordi jeg tror, at ungdomsarbejdet i Grønland er noget af det vigtigste arbejde, der står for, og det er mit indtryk, selv om jeg desværre ved for lidt om det, at det kniber meget med at få ungdomsarbejdet og ungdomsklubberne i gang i Grønland. Jeg talte i sommer med en ung grønlander deroppe, som var interesseret i arbejdet, og som bl. a. klagede over, at man ligesom ikke rigtig kunne få nogen konsulenthjælp og vejledning, og hvis der endelig kom en sådan konsulent, havde han for travlt. Han kunne ønske sig, at man havde besøg af en konsulent en 14 dages tid i en by — husk på, hvor store afstandene er deroppe — sådan at konsulenten virkelig kunne sætte sig ind i forholdene og måske også hjælpe til med at sætte nogle ting i gang.

Derfor vil jeg også gerne have et udvalgsarbejde. For det første vil jeg gerne selv have nogle flere oplysninger om, hvordan det står til i dag med ungdomsarbejdet deroppe, for det andet ville jeg gerne have, at vi så lidt på det med konsulentordningen, for det kunne vi måske sætte lidt stærkere ind på med det samme og ikke behøve at vente med et par år.

Tredje næstformand (From): Jeg vil gerne gøre fru Gunhild Due opmærksom på, at en taler taler til det høje ting og ikke til et enkelt medlem — sådan for en anden gangs skyld.

Rosing: Grønlandsministerens forslag om udsættelse af revisionen af lov om ungdomsklubber m. v. i Grønland finder vi fra grønlandsk side ganske rimeligt og forståeligt af de grunde, som ministerens fremsættelse og lovforslagets bemærkninger giver udtryk for. Vi vil af disse grunde anbefale, at ændring af den gældende lov først finder sted, som det er foreslået, i folketingsåret 1971-72.

Vi er heller ikke imod en kortvarig behandling af lovforslaget i et udvalg. Ellers har vi ikke ret meget at sige om dette lovforslag. Det ville være det bedste, hvis man kunne vente med en debat til den tid, hvor det egentlige forslag foreligger for det høje ting.

Ministeren for Grønland (A. C. Normann): Når der nu, som jeg forstår, bliver udvalgsbehandling af forslaget, skal jeg ikke fremsætte kommentarer til det, der her er sagt, ud over to ting. For det første vil jeg sige tak for den tilslutning, der fra alle sider er givet til lovforslaget, og dernæst har jeg lyst til at gøre den bemærkning til den lille tankeudveksling mellem det ærede medlem hr. Kirkegaard og det ærede medlem fru Gunhild Due, at også jeg ser nu sådan på det, at det ville være en meget god ting, både af praktiske grunde og i øvrigt også af moralske grunde, hvis man kunne få de unge til at være lidt mere aktive, ikke blot som en slags gengæld for det, de modtager, men f. eks. ved rensningen af byerne i Grønland.

Jeg har egentlig også tit syntes, at vi herhjemme var meget beskedne med hensyn til at stille krav til de unge om selv at bidrage lidt til udviklingen af alle de ting, ungdomsklubber og sportspladser, sportsbygninger, klubhuse i forbindelse med sportsanlæg og alle disse ting, alle disse faciliteter, der stilles til rådighed for de unge. I gamle dage måtte de selv hjælpe med til det, som regel måtte de selv gøre det praktiske arbejde for at få disse ting gennemført, få husene bygget osv. Nu får de det hele forærende, og jeg har tit syntes, at det var ubegavet af os. Det ville have en større værdi for de unge selv, hvis de havde bidraget noget til at bygge det op.

Derfor kan jeg ikke rigtig forstå fru Gunhild Dues tankegang, at det ville være forkert, hvis man krævede noget sådant af de unge i Grønland. Noget andet er, at det ærede medlem jo nok har ret i, at det bliver vanskeligt at gennemføre sådan noget ved lov, men jeg synes, det ville være ønskeligt, om man kunne få ungdommen til at være mere aktiv og hjælpe mere til.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (From): Efter de faldne udtalelser foreslår jeg, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af ligningsloven [af Ømann m. fl.].

(Lovforslaget (nr. 33) findes i tillæg A. sp. 725, fremsættelsen i tidenden sp. 519).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Finansministeren (Poul Møller): Det lovforslag, socialistisk folkeparti her fremsætter, er jo i sin konstruktion ganske enkelt, da det går ud på, at vi i løbet af en 10-års periode skal nå frem til, at det er uden betydning for opgørelsen af den skattepligtige indkomst, om skatteyderen har haft underskud eller overskud på sin egen bolig i et en- eller tofamilieshus eller en ejerlejlighed. I det første år inden for 10 års perioden skal skatteyderen medregne $\frac{9}{10}$ af over- eller underskuddet ved indkomstopgørelsen, i det næste år $\frac{8}{10}$ og således videre, indtil vi i 1979 kommer ned på nul.

Så langt svarer lovforslaget helt til det forslag om ændring af ligningsloven, socialistisk folkeparti fremsatte i den forrige folketingsamling. Dengang kunne hverken den da fungerende finansminister eller noget parti her i folketinget bortset fra socialistisk folkeparti selv, naturligvis, gå ind for det.

Lad mig straks sige, at heller ikke jeg kan anbefale lovforslaget. Rent bortset fra at det strider mod boligforliget, ville det, hvis det blev gennemført, medføre uhyre praktiske vanskeligheder, da de ærede medlemmers lovforslag i punkt 2 forudsætter en sondring mellem private og erhvervsmæssige renteudgifter. Vanskeligheden ved at skelne mellem disse to slags renteudgifter vil medføre, at ordningen får slagside, idet det vil gå ud over lønmodtagere og pensionister i langt højere grad end over de selvstændige erhvervsdrivende.

Jeg tror, at jeg med hensyn til disse og en række andre problemer kan nøjes med at henvise til, hvad der blev sagt under debatten i den forrige folketingsamling både af den da fungerende finansminister og af en række ordførere; det vil være at læse i Folketingstidende 1968-69, sp. 6057-6078.

Ved genfremsættelsen her i efteråret har socialistisk folkeparti imidlertid tilføjet en regel om, at renter af gæld, som skatteyderen stifter efter den 1. januar 1970, kun kan fradrages i det omfang, det drejer sig om lån, som skatteyderen har optaget til brug i sin erhvervsvirksomhed. Denne regel går dog ikke på lån i en- eller tofamilieshus eller ejerlejlighed, men alene på anden privat gæld.

Når socialistisk folkeparti mener, at renter af lån i boligen ikke skal kunne fradrages, er der naturligvis en vis konsekvens i også at foreslå heller ikke at give skatteyderen lov til at trække renterne fra, når han f. eks. låner penge for at købe en ny privatbil eller privat indbo. Der er bare det kedelige ved det, at vanskeligheden ved at skelne mellem det private og det erhvervsmæssige også foreligger her, måske endda i forstærket grad. Under debatten i forrige samling påpegede flere ordførere da også, at socialistisk folkepartis forslag ikke ville blive bedre, hvis det blev udvidet på den måde, der nu er foreslået.

Selv om jeg altså ikke kan gå ind for lovforslaget eller anbefale dets vedtagelse, kan jeg ikke have noget imod, at de problemer, det berører, søges nærmere belyst i et folketingsudvalg, hvis der skulle være ønske herom. Mest praktisk ville det da være, hvis lovforslaget henvises til nærmere drøftelse i udvalget, som er nedsat om forslaget om ligningsloven, som jo også indeholder bestemmelser om lejeværdien i nye og ældre enfamilieshuse.

Grünbaum: Det lovforslag, vi skal drøfte nu, har efter vor opfattelse i hvert fald alvorlige fejl. Det vil især ramme lønmodtagerne, og det vil virke helt urimeligt over for de mennesker, der har købt eget hus i tillid til gældende regler. Vi vil ikke være med til at gennemføre en ordning af en sådan karakter. Vi har afvist det tidligere, og vi vil også afvise det i dag.